

Bibi Dumon Tak

Dierenemotie

Interview

Bibi Dumon Tak wilde ooit dierenarts of ornitholoog worden en maakte naam als schrijfster van een hele reeks bekroonde kinderboeken waarin dieren vaak een hoofdrol spelen. Nu publiceerde ze een Schotschrift tegen de jacht: *In een groen knollenland*, ingegeven door de jachtpartijen in haar achtertuin, waar jagers de rust in het Stillegebied 33 dagelijks aan flarden schieten.

Met een eerder boek heb je nog getwijfeld of je het wel moest publiceren. Nu waarschijnlijk niet?

(Lachend). Nee, geen seconde. Dat ik veel mensen tegen mij in het harnas zou jagen, nam ik op de koop toe.

Ja het is je met dit schotschrift goed gelukt om het smadelijk op te schrijven. Het zal wel niet meer goed komen tussen jou en de jagers maar ondertussen schreef de NRC dat teveel emotie je betoog geen goed doet. Ik vind juist dat je emoties wel mag tonen, anders wordt het een droog verhaal. Ik wil de lezers meenemen. Wat je schrijft dat ben je zelf

en het raakt me ontzettend om dieren gedood te zien worden. Ik heb ervaring met stervende mensen en met stervende dieren en fysiek is er geen verschil. Pas op, ik zeg niet dat het even erg is, dat is iets anders. Als vrijwilliger bij de dierenambulance in Amsterdam zie ik veel dieren doodgaan, maar ik zie daar ook veel bezorgde en verdrietige mensen. Jagers zeggen vaak dat de tegenstanders van de jacht te emotioneel zijn in hun argumentatie, maar leed is emotie. Leed van aangeschoten ganzen die alsnog sterven, want jagers schieten vaak half mis, en leed van mensen die het moeten aanzien. En dat allemaal om een hobby die koste wat het kost in stand gehouden moeten worden.

Je beschrijft een heel mooi ritueel van een zwijnenfamilie die afscheid neemt van een gestorven jong.

Ja daar is een filmpje van op YouTube, natuurfotograaf Thijs Vermeer heeft dat vastgelegd. Het lijkt of ze rouwen. Het laat zien dat, zoals Jane Goodall zegt, dieren en mensen dicht bij elkaar staan dan voorstanders van de jacht, zoals Pauline de Bok, ons willen laten geloven. De emoties van dieren zijn niet wezenlijk anders dan die van mensen. Ik houd van waargebeurde verhalen, en de dialogen in het boek zijn allemaal echt, ook al zou je het soms niet willen geloven.

Waarom jaagt u?

*Omdat ik het leuk vind.
waarom?*

Omdat ik het leuk vind.

Het is mijn hobby.

Het zit in mijn bloed. Eet u vlees?

Nee.

Dan hebt u een punt.

Waarom jaagt u?

Voor mijn kerstmaaltijd.

Ziet u ze niet liever levend?

Nee, ik heb ze liever op mijn bord.

Waarover ben je het meest boos over geworden in je onderzoek voor dit boek?

Critici van de jacht worden structureel genegeerd en weggelachen. De omgevingsdienst luistert wel, maar zegt vervolgens: ga maar met de jagers praten. Dat heb ik wel honderd keer gedaan.

En de omgevingsdienst drinkt koffie met de jagers, zoals je schrijft.

De jagers kunnen fantastisch goed lobbyen terwijl ze de publieke opinie in Nederland helemaal niet mee hebben. Hun sluiertaal wordt zelfs overgenomen door dierenvrienden die ook spreken van een ganzenplaag bijvoorbeeld! Dat schieten niets oplost en dat die ganzenplaag veroorzaakt wordt door eindeloze graslanden, dat zien mensen niet.

Goedemorgen.

Ook een goedemorgen.

Hebt u enig idee wat u aanricht in de omgeving?

Nee.

Enorm veel overlast.

Is dat zo?

Ja, voor mens en dier.

We moeten wel.

Je hebt veel jagers gesproken, heb je begrip gekregen voor hun motieven?

Er zijn ook wel aardige, echt vriendelijke jagers, die wel zien dat ik het er moeilijk mee heb, maar over het algemeen is mijn begrip nihil. Ik zou het afschieten als het dan per se nodig is, door professionals nog kunnen begrijpen, maar dan is het een baan zoals in het slachthuis. Daar willen Nederlanders niet meer werken, maar jagers doen het uit vrije wil. Ze gaan met voorbedachten rade naar het bos in de hoop een zwijn of een hert te schieten, een ander neemt een verrekijker mee.

Franciscus baron A.J.C. van Voorst tot Voorst, durfde in de negentiende eeuw nog wel te zeggen dat de jacht een 'verheven genot' schenkt, zoals 'geen ander vermaak ter wereld opleveren kan'.

Ja, die was tenminste eerlijk. Nu proberen ze zich met schijnargumenten een mooi imago aan te meten. Bijvoorbeeld dat wild biologisch en puur natuur zou zijn, maar ik heb het meeste moeite met het argument dat het wild vrij en gelukkig geleefd heeft. Moet je ze daarom na een jaar afschieten, terwijl ze wel tien jaar oud kunnen worden? Moet je ze juist niet afschieten als ze ongelukkig, gewond of kreupel zijn? Het is alsof je zou zeggen, het is niet zo erg dat jonge mensen na een kort maar vrij gelukkig leven om-

komen bij een auto-ongeluk. Dat is toch een hele rare redenering. Ook dat jagers zich een predator wanen is belachelijk, want het is uitermate laf zoals ze hun prooi doden.

*Het klinkt misschien raar, maar ik houd net als u van dieren.
Houd u ook van uw kinderen?
Ja maar...
die schiet u toch ook niet neer.
Dat is anders.
Hoe anders?
U begrijpt het niet.
Nee, ik begrijpt het niet.*

Je maakt grappen over mannen met dubbelloops achternamen en noemt jagers eencelligen, amoeben, platwormen, micro-organismen.

Ja voor mijn schrijfplezier met zo'n verdrietig onderwerp was dat nodig.

Kun je verklaren hoe de jagers hun praktijken nog geaccepteerd weten te krijgen?

'De brutalen hebben de halve wereld' wordt gezegd, maar in werkelijkheid hebben ze de

hele wereld. Denk alleen maar aan Laurens Hoedemaker, de oud-directeur van de Koninklijke Nederlandsche Jachtvereniging, die de inperking van de nationale wildlijst ziet als strijdig met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Hoe potsierlijk is dat! Hij vindt jagen 'waanzinnig leuk.' Dat ze in staat zijn dieren af te schieten, zegt iets over hun testosterongehalte en ze hebben veel macht, connecties en geld. Als je hun communicatie goed bekijkt is het lachwekkend, maar wel effectief, mensen trappen erin.

Je was bij een actie van De Fauna-bescherming in het Kroondomein.

Ik ben niet van de spandoeken maar Harry Voss, mijn nieuwe held, nodigde me uit en ik wilde het weleens meemaken. Er was veel zenuwachtig gedoe van ik denk beveiligers en een fietser werd in een politiebusje afgevoerd, misschien omdat de koning daar bezig was. Maar het was een prima actie. Ik hou zelf van schaatsen maar een kunstijsbaan is belastend voor het milieu, en demonstranten langs de ijsbaan zouden mijn plezier wat temperen. Zo is het ook met de jagers. Er moet veel meer actie worden gevoerd.

Wat me ook verbaasde: in het Kroondomein zag ik voor het eerst wilde zwijnen van dichtbij, ze zijn daar tam en lopen je voor de voeten. Het is gewoon een dierenpark, een Efteling met bijgevoerde lieve zwijntjes. Dan ga je daar je hobby op botvieren, ik kan dat gewoon niet begrijpen.

De romantiek van het jagen?

Ik begrijp niet dat de koning niet beseft dat hij dat beter niet kan doen. Hij wil populair zijn, maar richt zich alleen op mensen die het met hem eens zijn of die het niks kan schelen. Er komt ook geen volksopstand als de koning een zwijn schiet, omdat het mensen niet direct raakt, niet persoonlijk. We worden pas boos als ons iets wordt ontnomen, 130 kilometer rijden bijvoorbeeld. Nu ziet hij af van een deel van de subsidie, zodat hij toch kan blijven jagen. Hij behoort tot de brutalen en hij vergeet even dat hij het gehele volk vertegenwoordigt. En Amalia heeft inmiddels alvast haar jachtakte gehaald, terwijl ze zeventien is. Volgens de jagerssite kan dat pas met achttien. (lacht) Nee, ik ga zeker nooit een lintje krijgen.

*'Hert schiet jager!'
Een bordje in het
bos door Bibi
Dumon Tak zelf
aangepast.*

De Oranjes zijn erfelijk belast, ze komen uit een familie van 'zwijnenverdelgers'.

Misschien gaat Amalia later anders denken.

Waar komt jouw motivatie eigenlijk vandaan. Je moeder hertrouwde met een jager die zich later bekeerde en thuis tofu ging bakken.

Grappig dat zo'n verhaal jaren later een functie krijgt. Ik kijk gewoon heel graag naar dieren. Kinderen van nu denken goed na. Ik kom veel op scholen en er komen altijd vooral meisjes van 10 of 11 naar me toe om te vertellen dat ze vegetariër zijn. Fantastisch vind ik dat en ze nemen hun ouders daarin mee.

Wat wil je met het boek bereiken?

Ik wil een discussie op gang brengen, ik wil dat mensen erover gaan praten, dat het grote leed gezien wordt. De hazen zijn bijna op! Ik ben kind aan huis in de polders en heb de afgelopen maanden nog maar één haas gezien.

De laatste zin in het boek is 'Hoogmoed komt voor de val, ook voor de koning.'

De natuur kan prima zonder de koning, maar de koning kan niet zonder natuur. Uiteindelijk gaat hij dit verliezen, uiteindelijk zal hij moeten buigen.

Bibi Dumon Tak – In een groen knollenland,
Een schotschrift tegen de jacht
De Geus, 184 pagina's.
ISBN 978 90 445 4598 2

Bestuursleden Harry Voss en Niko Koffeman ontvingen uit handen van Bibi Dumon Tak de eerste exemplaren van haar boek dat in NRC en Volkskrant gewaardeerd werd met 4 sterren!